

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

2 juli 2007

ONTWERP VAN DECREET

**tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007
betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs
vanaf het schooljaar 2007-2008**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Sabine Poleyn**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Robert Voorhamme;

de heer Karlos Callens, de dames Stern Demeulenaere, Laurence Libert.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Jan Laurys, Luc Martens;

de heren Dirk De Cock, Chokri Mahassine, Joris Vandenbroucke;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van der Borgh.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

1251 (2006-2007)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie besprak op 26 en 28 juni 2007 het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008.

De commissie besliste met 10 stemmen bij 3 onthoudingen dat er conform artikel 56, 3, van het Reglement geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn.

1. Toelichting door de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming

De *minister* verwijst naar de nota van 9 mei 2007 waarmee hij de leden al eerder schriftelijk informeerde over dit dossier.

Het decreet betreffende tijdelijke projecten in het onderwijs, ook het Proeftuinendecreet genoemd, vormt sinds 9 december 2005 de rechtsgrond van tijdelijke projecten. De bedoeling van een tijdelijk project is om in een kleine setting (beperkte duur, beperkte plaats) na te gaan of vernieuwing een plaats verdient in het onderwijs. Het decreet bevat de grote krijtlijnen over organisatie en specifieke personeelsregelgeving van tijdelijke projecten.

Voor het deeltijds kunstonderwijs is vernieuwing een belangrijk gegeven. Kunst vormt een uitgelezen biotoop voor innovatie. Experimenteren met nieuwe vormen en inhouden is in de hedendaagse kunstbeoefening vanzelfsprekend. In het deeltijds kunstonderwijs wordt echter een belangrijke nuance gemaakt door die artistieke vernieuwing vanuit een onderwijskundig perspectief te benaderen. Inspelen op de leervraag van de leerling staat daarbij centraal. Nieuwe artistieke tendensen zijn relevant op het moment dat ze leiden tot het ontstaan van nieuwe leerbehoeftes.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 maart 2007 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs creëert een kader voor vernieuwing in deze sector via projectmatige initiatieven. Daarbij is uiteraard rekening gehouden met de voorwaarden die het decreet vooropstelt.

Het besluit definieert twee soorten projecten: ten eerste onderwijsvernieuwend projecten die een nieuwe leerbehoefte invullen en ten tweede doel-

groepspecifieke projecten die zich richten tot groepen leerlingen die in de academie ondervertegenwoordigd zijn.

Via een tijdelijk project kunnen academies nieuwe opleidingen aanbieden of bestaande opleidingen anders organiseren, zodat ze beter aansluiten bij de verwachtingen van de leerlingen. Ook kunnen projecten de leerinhoud van bepaalde opleidingen aanpassen aan de specifieke behoeften van een doelgroep, bijvoorbeeld leerlingen met een handicap. Academies kunnen voor de organisatie van hun project extra ondersteuning krijgen in de vorm van urenleraar, administratieve omkadering of extra middelen voor voordrachtgevers.

Nog een belangrijk gegeven is dat het besluit een kaderbesluit is. Dat betekent dat het besluit een aantal regels uitzet waarbinnen de academies zelf tijdelijke projecten kunnen uittekenen. Het initiatief voor nieuwe projecten ligt dus bij de academies, die een projectaanvraag kunnen indienen.

De eerste projectoproep ten gevolge van het kaderbesluit is op 13 december 2006 via de elektronische nieuwsbrief Schooldirect verspreid. Via de projectoproep heeft de minister vier prioritaire beleidsthema's geformuleerd waarbinnen de academies aanvragen konden uitwerken:

- doorstroming van amateurkunstgroepen naar het deeltijds kunstonderwijs verbeteren en vice versa;
- het deeltijds kunstonderwijs in het perspectief van de 'brede school' plaatsen;
- integreren van leerinhouden van verschillende vakken;
- een visie op het gebruik van ICT in het deeltijds kunstonderwijs ontwikkelen.

De minister licht de keuze voor deze thema's kort toe.

Heel wat DKO-leerlingen zijn ook lid van een amateurkunstgroep. Zowel inhoudelijk als organisatorisch sluiten beide niet altijd op elkaar aan, zodat de leerling zich vaak genoodzaakt ziet om één van beide waardevolle vrijetijdsbestedingen te laten vallen. Afstemming tussen het DKO-traject en het traject van de amateurkunstgroep kan dat vermijden.

Naast afstemming met de amateurkunstensector is het ook belangrijk dat het DKO samenwerkt met het leerplichtonderwijs. Academies bevinden zich op het kruispunt tussen onderwijs en cultuur en kunnen een belangrijke rol spelen in de opvoeding van kinderen

en jongeren. In die zin past het DKO helemaal in het ‘brede school’-concept.

Door als academie in een brede school te stappen kiest het DKO resoluut voor maatschappelijke openheid en betrokkenheid. Via samenwerkingsprojecten tussen scholen en academies kan het DKO een belangrijke meerwaarde bieden aan het leerplichtonderwijs. Door artistieke leerinhouden te integreren in het leerproces verruimt dat onderwijs zijn perspectief. Leren wordt authentiek, want het sluit aan bij niet-schoolse levensdomeinen, zoals de vrije tijd. Leerkrachten leren hierbij ook van elkaar. De creatieve aanpak van DKO-leerkrachten werkt inspirerend voor leerkrachten basisonderwijs. En omgekeerd, is het voor DKO-leerkrachten ook van belang dat zij een goed zicht hebben op de eindtermen, zeker die van het leergebied muzische vorming.

Maar ook het versoepelen van de strikt afgebakende grenzen tussen verschillende vakken en leerinhouden binnen het DKO kan een verrijking betekenen voor de leerling.

De laatste prioriteit van de minister was de ontwikkeling van een visie op het ICT-gebruik in het DKO. Ook in het DKO wordt de aanwezigheid van ICT in het leerproces steeds belangrijker, en niet alleen in de opleidingen die specifiek werken met informatietoepassingen, zoals digitale beeldende vorming.

De deadline voor het indienen van de aanvragen was 1 maart 2007. Zoals u in de nota van 9 mei kon lezen, heeft de administratie 31 ontvankelijke dossiers ontvangen. Deze dossiers hebben betrekking op drie van de vier beleidsprioriteiten. Alleen voor het thema ‘integratie van leerinhouden van verschillende vakken’ werden geen specifieke projectaanvragen ingediend.

Een selectiecommissie met vertegenwoordigers van de inspectie, de administratie en externe deskundigen heeft de projectaanvragen beoordeeld op basis van criteria die in het kaderbesluit zijn opgesomd. Uiteindelijk zijn er 13 aanvragen geselecteerd voor ondersteuning.

Via een tweede besluit van de Vlaamse Regering, dat u als bijlage bij het ontwerp van decreet vindt, heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de voorgestelde selectie.

Om vernieuwing in het onderwijs optimaal te kunnen realiseren, maakt het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs het mogelijk om, mits het respecteren van bepaalde spelregels, af te wijken van de organieke onderwijsregelgeving. Voor de realisatie van elk van de geselecteerde projecten zijn dergelij-

ke afwijkingen noodzakelijk. Een opsomming van de afwijkingen en hun motivering is dan ook in dat besluit opgenomen.

Dergelijke afwijkingen vereisen een bekrachtiging door het Vlaams Parlement. Met het voorliggende ontwerp van decreet kan het Vlaams Parlement het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008 bekrachtigen.

2. Algemene bespreking

Mevrouw *Katleen Martens* zegt dat dit ontwerp van decreet op het eerste gezicht niet veel wijzigt, al heeft ze toch een aantal vragen na het besluit te hebben gelezen.

De spreekster wijst ten eerste op een veel te summie-re en soms ontbrekende omschrijving van de geselecteerde projecten. Ze vraagt een duidelijke omschrijving om de algemene bespreking te kunnen voeren.

De *voorzitter* zegt dat de commissiesecretaris op 9 mei 2007 een e-mail heeft verstuurd aan alle commissieleden met alle documenten over de tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs.

Vervolgens gaat mevrouw *Katleen Martens* in op de werkwijze van de selectiecommissie. Die commissie heeft zonder reden eigen selectiecriteria toegevoegd ook al moest ze gebruik maken van de criteria van het kaderbesluit. Ze vraagt of er een decretale basis is voor deze ad-hoccriteria. Waren de indieners op de hoogte van de bijkomende criteria? Hoeveel projecten zijn uit de boot gevallen? Hoeveel projecten zijn precies door de bijkomende criteria aanvaard?

De derde beleidsprioriteit voor tijdelijke projecten is het integreren van leerinhouden van verschillende vakken. In zijn toelichting zegt de minister dat geen enkel project geselecteerd is dat werk maakt van deze prioriteit. Volgens de spreekster leunt project 21 nochtans aan bij deze prioriteit. Project 21 verlaat de klassieke vakken om aan de hand van seminaries en in een vrije ruimte te werken. De verschillende opleidingsonderdelen zijn inhoudelijk niet gebonden aan één vak. De spreekster wijst erop dat de integratie van leerinhoud van verschillende vakken op een omzichtige manier moet gebeuren. Leerprocessen mogen elkaar niet doorkruisen en afremmen. Het DKO mag niet in dezelfde valkuil trappen als het secundair onderwijs. Het primaat van het vaardigheidsonderwijs en het bijhorend vakoverschrijdend gepruts hebben immers in het secundair onderwijs de

leerkwaliteit aangetast.

De spreekster zegt dat bijna alle projecten vier jaar zullen duren, wat overeenkomt met de maximale duur. Ze vraagt of deze projecten tussentijds geëvalueerd zullen worden of enkel op het einde.

Twee projecten vragen extra middelen voor voordrachtgevers. Zullen de instellingen eveneens extra middelen krijgen, als deze projecten veralgemeend worden?

Mevrouw Martens zegt dat de projecten 20, 26 en 29 verdacht veel op de negatief beoordeelde projecten voor kunstinitiatie lijken. Het eerste bijkomende criterium van de selectiecommissie, namelijk dat het project een leerproces moet bieden en geen kortlopende vrijblijvende vrijetijdsbesteding is, is volgens haar tegengesteld aan wat hier vooropgesteld wordt.

De spreekster vraagt waarom voor deze projecten een uitzondering wordt gemaakt dat de leerlingen geen inschrijvingsgeld hoeven te betalen omdat ze uit het leerplichtonderwijs komen.

Mevrouw *Laurence Libert* zegt dat een van de bijkomende selectiecriteria erop gericht is ondervertegenwoordigde doelgroepen meer aan bod te laten komen. De spreekster vraagt om welke doelgroepen het precies gaat.

Bij gelijkwaardige dossiers wordt rekening gehouden met de regionale spreiding. De spreekster wijst erop dat geen enkel Limburgs dossier wordt vermeld.

De spreekster wil ten slotte weten wie de externe deskundigen zijn die deel uitmaken van de selectiecommissie.

Mevrouw *Sabine Poleyn* vraagt waarom dit ontwerp van decreet nu pas wordt besproken. De lijst met tijdelijke projecten is al op 9 mei verstuurd.

Begin 2007 heeft de onderwijsinspectie de Onderwijs-spiegel voorgesteld (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1181/1). Toen is gezegd dat innovatie in het DKO heel belangrijk is. Instellingen moeten daarvoor over voldoende beleidskracht beschikken. Het aangekondigde ontwerp van decreet inzake het DKO moet instellingen die beleidskracht geven om te kunnen innoveren. De spreker wil echter niet dat beleidskracht afhankelijk wordt van de schaalgrootte. De betrokkenheid van de leerkrachten bij het schoolbeleid is

belangrijker dan de schaalgrootte.

– Antwoord van de minister

De *minister* antwoordt dat het besluit de hele procedure moest doorlopen na de selectie. Het besluit is achtereenvolgens beoordeeld door de Inspectie van Financiën, er was de controle op de begroting, de Vlaamse Regering, de Raad van State en opnieuw de Vlaamse Regering waarna het werd ingediend in het Vlaams Parlement.

De bijkomende selectiecriteria van de selectiecommissie die niet terug te vinden zijn in het kaderbesluit vloeien voort uit de selectiecriteria van het kaderbesluit zelf, uit de doelstellingen van tijdelijke projecten of uit de doelstellingen van het deeltijds kunstonderwijs. Het project moet volgens een van die bijkomende criteria bijvoorbeeld een leerproces bieden en kan geen kortlopende of vrijblijvende vrijetijdsbesteding zijn. De minister vindt dat een vanzelfsprekend criterium omdat een project in de onderwijscontext moet passen. DKO is al sedert 1988 een deel van het onderwijs. DKO is geen artistieke vorming.

Een ander bijkomend selectie criterium is dat de projecten een in het DKO niet-bestaand of niet wijd verspreid aanbod in het DKO dat niet zonder meer binnen de huidige structuur te organiseren is, aanbieden. Vermits het om tijdelijke projecten gaat, krijgen academies de mogelijkheid om af te wijken van de regels. Het is omdat deze mogelijkheid wordt geboden dat de selectiecommissie nagaat of een voorstel in dergelijke afwijkingen voorziet. Voorstellen waarvoor niet in afwijkingen voorzien moet worden, kunnen zonder tijdelijk project gerealiseerd worden. Als het aantal tijdelijke projecten beperkt is, gaat de prioriteit uit naar voorstellen waarvoor wel afwijkingen nodig zijn.

Nog een ander bijkomend criterium is dat de inbreng van het DKO duidelijk aanwezig moet zijn in het project. Men gaat immers uit van het DKO. Academisch kunnen inspelen op brede schoolinitiatieven uit het leerplichtonderwijs wordt toegestaan. Samenwerking met de amateurkunsten wordt bevorderd. Belangrijk is dat het project uitgaat van het DKO. Het DKO moet de motor zijn en de aanvraag indienen.

De minister zegt voorts dat de instellingen zelf moeten bepalen wie de ondervertegenwoordigde doelgroepen zijn. Het begrip wordt niet expliciet omschreven. Ondervertegenwoordigd klinkt misschien vaag maar kan duidelijk cijfermatig bepaald worden per academie.

De selectiecommissie vindt het verder belangrijk dat de projecten effect hebben op lange termijn. Een goed project moet op termijn meerwaarde bieden aan heel het DKO. Een laatste criterium is het beschikbare budget wat voor zich spreekt.

De minister stelt dat de projecten zichzelf jaarlijks moeten evalueren. Ze worden jaarlijks geëvalueerd door de inspectie. De stuurgroep en de VLOR volgen dit proces van nabij.

Wat de regionale spreiding betreft, is bij gelijkblijvende kwaliteitsbeoordeling een regionale spreiding aangewezen. De jury heeft volgens de minister correct geoordeeld. Binnen de beperkingen van het aanbod heeft de jury gestreefd naar regionale spreiding. Twee van de 31 projecten kwamen uit Limburg. De minister merkt op dat de geografische spreiding algemeen gezien ongelijk is. Gelijkwaardige geografische spreiding is niet vanzelfsprekend door de vrijheid van initiatief.

Kunstinitiatieprojecten zijn kritisch beoordeeld. Ze zijn een deel van het GOK-decreet (gelijke onderwijskansen). In de eerste GOK-cyclus is een reeks projecten gestart en geëvalueerd. In de huidige cyclus is een tweede reeks gestart. Op basis van de bevindingen van de eerste cyclus is het opzet van de tweede cyclus bijgestuurd. De projecten uit de tweede cyclus staan aan het einde van het tweede schooljaar. De inspectie zal ze evalueren. De projecten evalueren ook zichzelf. Eind volgend schooljaar worden ze definitief geëvalueerd.

De minister zegt dat de externe deskundigen in de selectiecommissie onder meer vertegenwoordigers zijn van het Forum voor Amateurkunsten en het steunpunt Brede School.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt unaniem aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 2

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt aangenomen met 10 stemmen, tegen 3

4. Stemming over de reflectietijd

De commissie beslist met 10 stemmen bij 3 onthoudingen dat er conform artikel 56, 3, van het Reglement geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn.

5. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 betreffende de goedkeuring van tijdelijke projecten in het deeltijds kunstonderwijs vanaf het schooljaar 2007-2008 wordt aangenomen met 10 stemmen, tegen 3.

De verslaggever,

De voorzitter,

Sabine
POLEYN

Monica
VAN KERREBROECK